

Скільки існує демократія, стільки ж точиться полеміка щодо її можливостей та виправданості. Рідше звертають увагу на те, що демократія є суворим випробуванням людської природи та спроможності людей дати собі раду, плідно зорганізувати спільне життя. Можливо, демократичне урядування більше виявляє якість людей, котрі утворюють суспільство, ніж переваги та вади самої цієї політичної форми? Найкраще в демократії те, що вона відкриває людям можливість самим визначати й упорядковувати власну долю в просторі спільного життя; найгірше — що здатність людей до таких дій (а це, власне, здатність до свободи) завжди залишає бажати кращого, а інколи є небезпечно низькою. Реальність шансів, що їх надає демократія, залежить від розвиненості демократичних інститутів та багатьох інших чинників.

Процес глобалізації та новітні інформаційні технології створюють численні виклики для демократії. Соціальні трансформації сьогодення також породжують неабиякі випробування для неї. Обговорення інтелектуалами кризи представницької демократії та пошук шляхів її подолання триває не один рік. І на цьому драматичному тлі український народ здійснює свою спробу демократичних перетворень суспільного життя. Гострота утворюваних при цьому колізій спонукала до спільного — з боку філософів та соціологів — обговорення шансів та ризиків сучасної демократії. Спільний круглий стіл журналістів «Соціологія: ТММ» і «Філософської думки» став спробою такого осмислення і, можливо, дасть імпульс подальшому аналізу та полеміці.

Завершення року традиційно спонукає також до підбиття підсумків. Цьогоріч для цього є додатковий привід.

Завершуючи свою дванадцятирічну каденцію на посаді головного редактора «Філософської думки», хочу подякувати всім, хто уможливив плідне інтелектуальне життя журналу весь цей час. Багато людей доклали щирих та вагомих зусиль до цього — саме та обставина, що їх поіменно просто неможливо перерахувати, є показником (і поясненням) успішності журналу. Бо справжній науковий журнал не здатен відбутися лише як витвір особистості. Він має шанс на успіх лише як інтерсуб'єктивний здобуток інтелектуальної спільноти — її комунікації, творчого пошуку, дослідницьких зусиль та відданості філософській справі. Всім, хто утворив зацікавлену, кваліфіковану і небайдужу спільноту, що явно та неявно всі ці роки була основою існування журналу — низький уклін.

Але спільнота — надто коли йдеться про інтелектуальну справу — це водночас і особистості. Без непересічних особистостей не буде і значущого результату. Нинішньої «Філософської думки» не було б без високопрофесійних, безупинних, вкрай розмаїтих і самовідданих зусиль відповідального редактора Світлани Іващенко. Її роль в існуванні журналу неможливо переоцінити. А нинішні молоді співробітниця редакції дають надію на гідне продовження естафети.

Журнал — це редколегія. Нова «Філософська думка» постала, коли була утворена і стала реально працювати редколегія із провідних і відповідальних представників нашого філософського цеху. Підкреслю, що вся їхня багаторічна постійна робота здійснюється на громадських засадах, скерована щирим прагненням до розвитку й належної якості філософського життя у країні. Це викликає величезну повагу, яку не можу не висловити колегам. Їхні інтелектуальні ініціативи, дослідницьке сумління, висока компетентність та принциповість зробили журнал гідним науковим виданням.

І, звісно, щира вдячність численним авторам та їхнім постійним візаві — читачам. Життєздатність часопису ґрунтована на тому, що це не розділені, а тісно сполучені спільноти, які проникають одна одну. Кожного року на сторінках «Філософської думки» з'являлися десятки нових імен, і, сподіваємось, будуть з'являтися надалі.

Звернення хочу завершити словами світлої пам'яті академіку Мирославу Поповичу, котрому належала вирішальна ініціатива перетворення й оновлення журналу багато років тому.

Усім — побажання творчої наснаги, плідних думок і просто радості в новому 2020 році!

З повагою, Сергій ПРОЛЕЄВ